

Aan:
de heer T.P. Blinde

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 16 februari 2021

Ons kenmerk 7/5.11/2020002540

Behandeld door team Ruimte, Energie en Wonen (0592) 36 55 55

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over Gebrek aan realisme rond waterstof

Geachte heer Blinde,

In uw brief van 8 december 2020 stelde u een aantal vragen over Gebrek aan realisme rond waterstof. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Hoeveel windturbines en hoeveel m2 zonnepaneel is er nodig om de waterstof-ambities van GS te dekken?

Antwoord 1

Een directe relatie tussen de omvang van een electrolyser en een oppervlakte aan zonne-energie of windmolens is niet te leggen.

Vraag 2

In het artikel van het DVHN (voetnoot 1) geeft de heer/gedeputeerde Stelpstra aan dat biomassa ook omstreden is net als waterstof. Acht GS de kans aanwezig dat energie opgewekt in een Drentse biomassacentrale een waterstoffabriek van 'groene' stroom gaat voorzien? Zo ja, valt bovengenoemde situatie voor GS onder duurzaam?

Antwoord 2

Zoals bekend zetten wij ons in voor het realiseren van groene stroom in Drenthe. Dat doen wij binnen de beleidskaders die daar voor zijn. Maar ook hier geldt dat er van een directe uitwisseling van electronen tussen projecten en de waterstoffabriek veelal geen sprake is.

Vraag 3

In het artikel van het DVHN (voetnoot 1) wordt ook het Klimaatakkoord aangehaald. Nu wetenschappers stellen dat de politiek in het Noorden 'vastzitten in het denken', vindt GS het niet jammer dat de klimaattafels qua deelnemende sectoren en actoren eenzijdig was samengesteld en er dus teveel sectoren/actoren buitengesloten zijn?

Antwoord 3

Nee, en wij delen daarbij uw aanname niet.

Vraag 3a

Zo nee, is GS bekend met het in de economie bekende fenomeen "kartel"?

Antwoord 3a

Ja.

Vraag 4

Een kartel is in de economische wetenschap een overeenkomst tussen actoren om de onderlinge concurrentie te verminderen, buitenstaanders kansen te ontnemen en de markt te verdelen. Met deze kennis, bent u het met mij eens dat de klimaattafels voldoen aan bovenstaande omschrijving van een kartel? Zo ja, is het dan een logische gevolgtrekking dat wij nu maatschappelijk de wrange vruchten plukken van de kartelvorming aan de klimaattafels wat zich uit in het 'vastzitten in het denken' zoals hoogleraar Worrell uiteenzet? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Nee, zie hierover de onderstaande definitie die de ACM hanteert. Hiervan is geen sprake.

"Verboden afspraken die de concurrentie vervalsen.

Bedrijven concurreren met elkaar om klanten. Daarom doen de meeste bedrijven hun best om zo aantrekkelijk mogelijk te zijn. Bijvoorbeeld door zich te onderscheiden op prijs of op kwaliteit. Er zijn echter ook bedrijven die afspreken om niet met elkaar te concurreren. Zij stemmen dan bijvoorbeeld hun prijzen voor klanten of werkgebieden af. Of zij spreken af wie welke aanbesteding mag winnen. Deze bedrijven vormen samen een kartel. Bedrijven en consumenten betalen hierdoor te veel zonder dat ze het weten. Ook worden eerlijke bedrijven soms door kartels van de markt geweerd. Kartels zijn een schadelijke vorm van concurrentievervalsing."

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

mb/coll.

Aan de voorzitter van Gedeputeerde Staten in de provincie Drenthe
Mevrouw Drs. J. Klijsma
Postbus 122
9400 AC ASSEN

8 december 2020.

Betreft: Schriftelijke vragen gebrek aan realisme rond waterstof.

Geachte voorzitter,

de waterstofplannen van de Noordelijke provincies liggen wetenschappelijk in toenemende mate onder vuur.¹ Concreet, de stroombehoefte en kosten verontrusten experts.² De waterstoffabrieken die Groningen, Drenthe en Friesland willen gaan bouwen zullen 35% van het landelijke stroomverbruik vragen. Hiermee wordt de haalbaarheid, betaalbaarheid en het maatschappelijk draagvlak op het spel gezet. Hoogleraar Ernst Worrell beticht de huidige politiek in het Noorden zelfs van 'vastzitten in het denken' en stelt een behoudendere en logischere aanpak voor. De door Shell gedomineerde waterstof-aanpak zal namelijk alleen al in de Noordzee betekenen dat daar twee keer zoveel windturbines geplaatst moeten worden als nu reeds voorzien. Maar een kniesoor die zich om deze wateren bekommerd natuurlijk.

Met bovenstaand feitenrelaas vind ik het onbegrijpelijk dat het college van GS waterstof maar wil blijven subsidiëren in de mate waarmee ze dat nu doet, waarbij het feitelijk Shell subsidieert, de organisatie die wereldwijd bekendstaat voor haar 'geldgebrek'. Collega gedeputeerde Nienke Homan (GL) van de provincie Groningen maakt het echter nog bonter. Zij stelt zelfs voor waterstof in lege zoutkoepels op te slaan. Even voor de verduidelijking. Ons uitermate goede gasnet is enkel geschikt te maken voor waterstof door een peperdure plaklaag aan te brengen in de buizen. Dit omdat waterstofmoleculen veel kleiner zijn dan gasmoleculen. Hoe denkt mevr. Homan dat dit werkt bij poreuze gaskoepels???

Vragen:

1. Sluiten de huidige plannen omtrent duurzame energieproductie aan op de waterstofplannen?
 - a. Hoeveel windturbines en hoeveel m2 zonnepaneel is er nodig om de waterstofambities van GS te dekken?
2. In het artikel van het DVHN (voetnoot 1) geeft de heer/gedeputeerde Stelpstra aan dat biomassa ook omstreden is net als waterstof. Acht GS de kans aanwezig dat energie opgewekt in een Drentse biomassacentrale een waterstoffabriek van 'groene' stroom gaat voorzien?
 - a. Zo ja, valt bovengenoemde situatie voor GS onder duurzaam?
3. In het artikel van het DVHN (voetnoot 1) wordt ook het Klimaatakkoord aangehaald. Nu wetenschappers stellen dat de politiek in het Noorden 'vastzitten in het denken', vindt GS het niet jammer dat de klimaattafels qua deelnemende sectoren en actoren eenzijdig was samengesteld en er dus teveel sectoren/actoren buitengesloten zijn?
 - a. Zo nee, is GS bekend met het in de economie bekende fenomeen "kartel"?

¹ <https://www.dvhn.nl/drenthe/Kritiek-slaat-Drenthe-en-Groningen-niet-uit-het-veld-Vol-gas-door-met-waterstof-26260027.html>

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/12/01/stroomvraag-stijgt-35-procent-door-waterstofplannen-van-noord-nederland-a4022185>

4. Een kartel is in de economische wetenschap een overeenkomst tussen actoren om de onderlinge concurrentie te verminderen, buitenstaanders kansen te ontnemen en de markt te verdelen. Met deze kennis, bent u het met mij eens dat de klimaattafels voldoen aan bovenstaande omschrijving van een kartel?
 - a. Zo ja, is het dan een logische gevolgtrekking dat wij nu maatschappelijk de wrange vruchten plukken van de kartelvorming aan de klimaattafels wat zich uit in het ‘ vastzitten in het denken’ zoals hoogleraar Worrell uiteenzet?
 - i. Zo nee, waarom niet?

Thomas Blinde, onafhankelijk statenlid.